

مسابقات و نمایشگاه‌های هولوکاست در ایران: مأموریت‌ها، تامین کنندگان مالی و مضامین

مجید محمدی

خلاصه

1. مسابقات و نمایشگاه‌های کارتون هولوکاست بخشی از یک فعالیت تبلیغاتی گسترده تر است که از سوی نهادهای نظام و مذهبی و با حمایت مستقیم علی‌خامنه‌ای در ایران هدایت و حمایت می‌شود؛
2. مجوز، منابع مالی، محل برگزاری و دیگر امکانات مربوط به این مسابقات و نمایشگاه‌ها از سوی دولت و حکومت از مجرای سازوکارها و موسسات مختلف تامین می‌شود و مردم نهاد معرفی کردن سازمان‌های برگزارکننده نادرست است؛
3. هدف اصلی این مسابقات نه واکنش به کارتون‌های پیامبر اسلام بلکه برای نفی هولوکاست و موجودیت دولت مشروع اسرائیل است؛
4. مضامین کارتون‌ها تحریک دشمنی علیه یهودیان و شهروندان اسرائیل است و ایده‌های عرضه شده در آنها مشاهدات تاریخی، اجتماعی و سیاسی تایید نمی‌شود؛
5. گرچه برخی از کارتونیست‌های شناخته شده ایرانی و منتقدان هنری مستقل این مسابقات را محکوم کرده‌اند گروه‌های سیاسی و نهادهای مدنی ایرانی در این مورد سکوت کرده‌اند.
6. این تبلیغات سیاسی به یک جناح سیاسی خاص در ایران تعلق ندارد و همه‌ی جناح‌های درگیر در حکومت که با نظرات خامنه‌ای موافق‌اند با این تبلیغات همراهی دارند؛ و
7. تغییر دولت‌ها (مدیریت قوه‌ی مجریه) در ایران به هیچ وجه سیاست تبلیغاتی و خارجی رژیم را که از سوی خامنه‌ای تعیین می‌شود - از جمله تحریف هولوکاست - تغییر نداده و نمی‌دهد؛ تفاوت‌ها عمدتاً متوجه به بزرگ کردن یا عریان نشان چهره‌ی نظام و سیاست‌هاش در خارج کشور است.

دوره‌ی اول مسابقه‌ی هولوکاست در سال 1384 یعنی اولین سال ریاست جمهوری محمود احمدی نژاد توسط موسسه همشهری و سایت ایران کارتون برگزار شد. بنا به ادعای برگزارکنندگان، 1193 اثر از 63 کشور در این مسابقه شرکت کردند. گزیده‌ی این آثار در نمایشگاهی در مرکز فرهنگی و هنری صبا در مردادماه 1385 به نمایش درآمد. در آذر ماه همان سال یک همایش دو روزه نیز در باره‌ی هولوکاست در تهران با مدیریت و تامین مالی دولتی تشکیل شد. این همایش با دیدار شرکت کنندگان با محمود احمدی نژاد رئیس جمهوری ایران به کار خود پایان داد. این فعالیت‌ها که کلید آن از ابتدای دوره‌ی شهرداری احمدی نژاد زده شده بود نشان از یک مجموعه سیاست و برنامه‌ی مشخص برای نفی هولوکاست در سال‌های اول کار آمدن دولت احمدی نژاد داشت.

قرار است یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی دوسالانه کاریکاتور با موضوع «هولوکاست» در بهار سال 1395 (از 25 اردیبهشت) برگزار شود که این دومین دور مسابقه‌ی کاریکاتور هولوکاست هم هست. بنا به ادعای برگزارکنندگان، در مسابقه‌ی دوم 845 اثر از 50 کشور شرکت کرده‌اند. (فارس 10 اسفند 1394) بخش کاریکاتور چهره هم به دور دوم مسابقه افزوده شده است. اول قرار بود به 3 اثر برگزیده‌ی این مسابقه جایزه‌هایی به میزان 12 هزار، 8 هزار و 5 هزار دلار پرداخت شود اما موسسه‌ی اوج این جوایز را بعداً دو برابر کرد. رقم پنجاه هزار دلار جایزه در حالی پرداخت می‌شود که دو سوم خانوارها در ایران (با بعد تقریباً چهار نفر) با روزی کمتر از 7.5 دلار زندگی می‌کنند. نمایشگاه دوم با ۱۰۲ اثر کارتون و ۵۰ اثر کاریکاتور چهره با محوریت نتانیا‌هو در محل حوزه‌ی هنری سازمان تبلیغات اسلامی برگزار می‌شود.

اهداف

سه دسته هدف متفاوت برای برگزاری این دو مسابقه و نمایشگاه‌های آن در آثار عرضه شده و بیان برگزارکنندگان مشاهده می‌شود:

1. واکنش به کارتون‌های اروپایی مربوط به پیامبر. اولین هدف از برگزاری مسابقه و نمایشگاه مثل همه‌ی فعالیت‌های تبلیغاتی در جمهوری اسلامی و واکنش به کارهایی است که مورد قبول مقامات رژیم نبوده است. آنها اصولاً در فعالیت تبلیغاتی عکس العملی بوده‌اند: "حدود 10 سال گذشته نشریه دانمارکی «یولاندز پستن» 12 طرح توهین‌آمیز به پیامبر اسلام منتشر کرد ما هم در واکنش به این ادعا که در غرب همیشه اعلام می‌شود آزادی حد و مرزی ندارد و می‌توان راجع به هر چیزی کار کرد، اقدام به برگزاری نخستین دوره از مسابقه کاریکاتور هولوکاست کردیم. در اتفاق دوم هم نشریه شارلی ابدو با تیراژ 5 میلیون طرح بسیار توهین‌آمیز نسبت به پیامبر اسلام چاپ کرد. بنابراین با 10 سال فاصله مسابقه دوم را برگزار کردیم." (خبرگزاری فارس، 10 اسفند 1394)

2. نفی موجودیت اسرائیل. نفی موجودیت اسرائیل بیت الغزل فعالیت‌های تبلیغاتی جمهوری اسلامی در منطقه‌ی خاورمیانه و اروپاست. جمهوری اسلامی با تحریک تفر و دشمنی نسبت به اسرائیل و قوم یهود می‌خواهد اسلامگرایان را در زیر پرچم خود گرد آورد. موضوع هولوکاست نیز با همین هدف مورد توجه قرار گرفته شده است. چرا تمرکز بر موضوع هولوکاست برای نفی موجودیت اسرائیل؟ "چون شاکله رژیم صهیونیستی بر مبنای هولوکاست است." (مسعود شجاعی طباطبایی، دبیر مسابقه‌ی هولوکاست، کیهان، 9 اسفند 1394)؛ "هولوکاست هم دروغ بزرگ صهیونیسم برای اشغال فلسطین است." (فارس، 4 بهمن 1393)

3. نفی هولوکاست. هدف اصلی برگزاری مسابقه و نمایشگاه هولوکاست نفی این رخداد و دروغ خواندن آن بوده است. با همین هدف بود که برگزارکنندگان توانستند توجه احمدی نژاد و تیم وی را در شهرداری و دولت برای تأمین بودجه و اخذ مجوزهای لازم جلب کنند. برگزارکنندگان رهنمودهای رهبر جمهوری اسلامی و رئیس دولت هشتم جمهوری اسلامی را پیگیری می‌کردند که هر دو هولوکاست را افسانه و دروغ نامیده‌اند. اصولاً در جمهوری اسلامی برنامه‌های تبلیغاتی برای پیگیری دستورات و منویات محفوف یا تصریح شده در سخنان مقامات بالای کشور طراحی و اجرا می‌شود و هدف از این مسابقه نیز اجرای منویات رهبر و رئیس دولت بوده است.

ادعای دبیر این مسابقات در مواجهه با خبرنگاران این است که هدف از برگزاری مسابقه و نمایشگاه نفی هولوکاست نیست بلکه نقد آزادی بیان در کشورهای "حامی صهیونیسم" است. اولاً در رسانه‌های رسمی داخل کشور این مسابقه به همین معنای نفی هولوکاست گرفته شده و در گزارش‌های مربوط به آن از عنوان "افسانه‌ی هولوکاست" استفاده می‌شده است. خود سایت ایران کارتون که برگزارکننده‌ی دور اول این مسابقه بوده از هولوکاست با عنوان افسانه نام می‌برد. یکی از آثار دبیر این مسابقه به صراحت از هولوکاست با صفت دروغ یاد می‌کند.

دروغ سنج برای هولوکاست اثرسید مسعود شجاعی طباطبایی

امید مهدی‌نژاد در مقدمه کتابی تحت عنوان هولوکاست که بخشی از کارتون‌های هولوکاست را منتشر کرده می‌نویسد: "در این کتاب تلاش شده است تا دروغ آشکار «گشته شدن برنامهریزی شده شش میلیون یهودی در جنگ جهانی دوم»، موسوم به «هولوکاست» به نقد کشیده شود. دروغی که امروز آنقدر آشکار است که نیازی به توضیح مجدد از جانب هیچکس ندارد. دروغی که صهیونیست‌های اشغالگر فلسطین، با اتکاء بر آن، سالهاست اشغال فلسطین و جنایاتی را که از آن زمان تا کنون در این سرزمین انجام داده‌اند، توجیه می‌کنند." دوم آن که تبری جستن مقامات وزارت خارجه از این مسابقات در دوران دولت روحانی دقیقاً بر خلاف سخن اعلام شده است. اگر این مسابقه و نمایشگاه آن نافی هولوکاست نیست چرا محمد جواد ظریف از آن تبری می‌جوید؟ و سوم آن که وقتی دیگر سخنان دبیر این مسابقه را لحاظ کنیم مشخص می‌شود که ادعاهای وی چندان پایه و اساسی ندارد.

سه دسته اهداف فوق که برای توجیه این مسابقه و نمایشگاه ذکر شده‌اند در یک سطح نیستند. هدف اول اصولاً ربطی به نتیجه‌ی آن ندارد. واکنش به کارتون‌های ترسیم‌کننده‌ی پیامبر اسلام ضرورتاً مستلزم پرداختن به هولوکاست نیست چون به این کارتون‌ها با صدها روش دیگر هم می‌توان واکنش نشان داد. به همین دلیل می‌توان هدف اصلی مسابقات را همچنان که در فعالیت‌های تبلیغاتی مربوط به آن نیز آمده نافی هولوکاست و افسانه خواندن آن و هدف فرعی را نافی موجودیت دولت اسرائیل دانست. وقتی نافی موجودیت اسرائیل از مبانی سیاست منطقه‌ای جمهوری اسلامی باشد طبعاً آن را باید در هر گونه فعالیت تبلیغاتی رژیم مشاهده کرد.

سه دسته اهداف فوق با هم سازگار نیز نیستند و انگیزه‌های کاملاً متفاوتی را منعکس می‌کنند. حتی هدف ذکر شده با روش در پیش گرفته شده همخوانی ندارد. نافی هولوکاست اصولاً نمی‌تواند پاسخ مناسبی به کارتون‌های کشیده شده یا نسبت داده شده به پیامبر اسلام باشد. همچنین حتی با نافی هولوکاست موجودیت اسرائیل نافی نمی‌شود چون دولت اسرائیل صرفاً با هدف یادآوری این رویداد تاسیس نشده یا مبنای مشروعیت آن این رویداد نیست تا با نافی آن موجودیت اسرائیل نافی شود.

تامین کنندگان مالی

فعالیت‌هایی از جنس مسابقات و نمایشگاه‌های هولوکاست در ایران اصولاً از جنس تبلیغات سیاسی (پروپاگاندا) هستند و نه اطلاع‌رسانی، سرگرمی یا آگاهی بخشی. گرچه هیچگاه به میزان هزینه‌ی این فعالیت‌ها اشاره‌ای نمی‌

شود و کمتر از تامین کنندگان منابع مالی برگزاری مسابقه و نمایشگاه‌های مربوطه سخن گفته می‌شود، هزینه‌ی این گونه فعالیت‌ها به طور کامل توسط حکومت، دولت یا بخش عمومی تحت کنترل دولت پرداخت می‌شود. هیچ موسسه‌ی خصوصی یا غیر انتفاعی یا عمومی غیر وابسته به دولت در این حوزه هزینه نمی‌کند چون نه انگیزه‌ای در این بخش‌ها برای فعالیت تبلیغاتی ایدئولوژیک وجود دارد، نه این گونه فعالیت‌ها از طریق بخش خصوصی درآمد زاست و نه سازوکاری (مثل تخفیف‌های مالیاتی) برای تشویق این گونه فعالیت‌ها در بخش غیر دولتی در ایران وجود دارد.

موسسه‌ی همشهری که دوره‌ی اول مسابقات را حمایت مالی کرد یک موسسه‌ی تبلیغاتی وابسته به شهرداری تهران است. این موسسه در دوره‌ای که محمود احمدی نژاد شهردار تهران بود (1382 تا 1384) اصولاً به یک پایگاه تبلیغاتی در خدمت نظامیگر ایان تبدیل شد. دیگر تامین کننده و برگزار کننده‌ی دوره‌ی اول مسابقات خانه‌ی کاریکاتور ایران بود که به گفته‌ی مدیران این موسسه امکانات مالی آن از سوی شهرداری تهران تامین می‌شود.

شهرداری تهران و دیگر شهرداری‌ها در ایران نهاد غیر انتفاعی و عمومی نیستند و مستقیماً توسط حکومت اداره می‌شوند. دولت جمهوری اسلامی و دفتر خامنه‌ای در انتخاب شهردار تهران مستقیماً دخالت می‌کنند و دارای این قدرت هستند که اعضای شوراهای شهر و شهرداران را برکنار کنند. محمد باقر قالیباف- شهردار تهران از سال 1384 تا کنون- از نزدیکان خامنه‌ای و سردار سابق سپاه است و با اشاره‌ی مستقیم خامنه‌ای حتی در دوران اکثریت اصلاح طلبان در شورا به این مقام انتخاب شده است. در انتخاباتات شورای شهر نیز همانند دیگر انتخابات کسانی که باورمند به نظام و ایدئولوژی آن نباشند و به ولی فقیه التزام عملی نداشته باشند رد صلاحیت می‌شوند. خامنه‌ای در امور جاری شهرداری تهران مثل امور دیگر کشور دخالت مستقیم می‌کند. در دوران شهرداری کرباسچی تلاش شد محمد واعظی رئیس سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران که بسیار به علی خامنه‌ای نزدیک است برکنار شود اما شهردار تهران بدین کار موفق نشد. فعالیت سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران و فرهنگسراها و خانه‌های فرهنگ در تهران زیر نظر خامنه‌ای و نزدیکانش انجام می‌شود.

مرکز فرهنگی و هنری صبا که محل نمایشگاه دور اول مسابقه‌ی هولوکاست بود وابسته به فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی است که یک موسسه‌ی کاملاً دولتی است و بودجه‌ی آن توسط دولت تامین می‌شود و اعضای آن نیز منصوب مقامات عالی رتبه‌ی نظام هستند.

موسسه‌ی فرهنگی هنری صبا

دوره‌ی دوم این مسابقات نیز توسط موسسه‌ی هنری و رسانه‌ای اوج و مؤسسه فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی یا مجموعه‌ی فرهنگی شهدای هفتم تیر (سرچشمه) حمایت مالی شده است. موسسه‌ی اول از نظر مالی وابسته به نهادهای نظامی و امنیتی و موسسه‌ی دوم وابسته به سازمان تبلیغات اسلامی است. جوایز آثار برگزیده «دومین مسابقه بین‌المللی کارتون هولوکاست» با حمایت سازمان هنری و رسانه‌ای اوج پرداخت می‌شود.

سایت اینترنتی موسسه‌ی اوج نه در مورد بنیانگذاران و اداره کنندگان این موسسه و نه منبع و میزان منابع مالی آن هیچ اطلاعی به دست نمی دهد اما نوع آثار تولید شده و نحوه‌ی فعالیت این موسسه (بدون هیچ تبلیغ تجاری و بدون هیچ ردیف بودجه در بودجه‌ی مصوب مجلس) نشان می دهد که این موسسه وابسته به نهادهای نظامی و امنیتی کشور است. این موسسه در دوران مذاکرات اتمی از مخالفان جدی این مذاکرات بود و هیچ گونه محدودیتی را بر این برنامه نمی خواست. در موضوعات دیگر مورد بحث در کشور نیز این موسسه معمولاً مبلغ ایدئولوژی اسلامگرایی نظامیگراست. با توجه به تولید فیلم، تهیه‌ی پوستر، بنرها و بلبوردهای خیابانی و نمایش آنها و تولید آثار نوشتاری، این موسسه باید سالانه دهها میلیارد تومان بودجه داشته باشد.

رمضان شریف مسئول روابط عمومی سپاه پاسداران درباره نسبت موسسه‌ی اوج با سپاه پاسداران **می گوید:** "موسسه اوج از همان آغاز جهت گیری معینی را برای فعالیت در حوزه انقلاب، دفاع مقدس و بیداری اسلامی اعلام کرد که هر سه حوزه چسبندگی خاصی با حوزه فعالیت های سپاه پاسداران دارد. از این منظر بدون همکاری تنگاتنگ و حمایت های نهادهایی مانند سپاه و ارتش این فعالیت به ثمر نمی رسد. این موسسه به اعتبار نوع تعریفی که از فعالیت های خود داشته توانسته بیشتر از امکانات حمایتی سپاه بهره مند شود و به این اعتبار اگر در آینده افراد دیگری هم بخواهند فعالیت‌هایی با همین مختصات داشته باشند می توانند از این حمایت ها بهره مند شوند." (مهر 19 آبان 1393) این مسئول سپاه به صراحت از تامین مالی این موسسه توسط سپاه سخن گفته است. موسسه‌ی اوج به روایت خبرگزاری‌ها و سایت‌های خبری داخل کشور پروژه‌های تبلیغاتی سپاه و بسیج را **انجام می دهد.**

سازمان هنری و رسانه‌ای اوج

موسسه‌ی فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی نیز در **سایت اینترنتی** خود هیچ توضیحی در مورد میزان منابع مالی آن یا بیان مالی سالانه به دست نمی دهد. این موسسه نیز شبیه موسسه‌ی اوج بودجه‌ی صریح دولتی در بودجه‌ی سالانه ندارد و هیچ موسسه‌ی خصوصی، بنیاد یا شرکتی نیز از آن اعلام حمایت نکرده است. مدیران این موسسه و فعالان و چهره‌های آن از نیروهای نظامیگرای هستند که همیشه با سازمان‌های نظامی و امنیتی در ارتباط بوده‌اند. بنا به **بخش معرفی** این مجموعه در سایت اینترنتی خود آن "مجموعه فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی در سال ۱۳۹۱ در محل انفجار دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی به بهره‌برداری رسید. این مجموعه با هدف حفظ فرهنگ ایثار و شهادت در جامعه و انتقال ارزش‌های والای انقلاب اسلامی از نسل مبعوث به نسل وارث ساخته شده است... این مجموعه ... با همت انقلابی مرحوم حاج احمد قدیریان و شهرداری تهران ساخته شد و زیر نظر سازمان تبلیغات اسلامی اداره می‌شود." سازمان تبلیغات اسلامی بودجه‌ی خود را از دولت دریافت می کند و شهرداری تهران نیز یک سازمان شبه دولتی در ایران است.

موسسه‌ی فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی (سرچشمه)

نمایشگاه‌های دوسالانه‌ی کاریکاتور که قرار است دوره‌ی جدید آن به موضوع هولوکاست اختصاص یابد اصولاً یک نمایشگاه دولتی است و هزینه‌های آن از سوی وزارت ارشاد تأمین می‌شود. اصولاً در ایران هیچ مسابقه و نمایشگاهی بدون مجوز وزارت ارشاد قابل برگزار شدن نیست. برگزارکنندگان این مسابقات و نمایشگاه‌ها آن قدر قدرتمند هستند که وزارت ارشاد نمی‌تواند از دادن مجوز به آنها خودداری کند. محل **برگزاری** نمایشگاه دوم موزه‌ی فلسطین خواهد بود. موزه‌ی فلسطین هم مانند مرکز صبا بخشی از فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی **است**.

حتی اگر وزارت ارشاد به مسابقه و نمایشگاهی و کنسرتی مجوز بدهد و رهبر جمهوری اسلامی و فرماندهان سپاه و بسیجیان و روحانیون با نفوذ با آن مخالف باشند جلوی کار آن گرفته می‌شود. بدین ترتیب مقامات دولتی و حکومتی نمی‌توانند ادعا کنند که کاری بر خلاف نظر آنها انجام شده است.

موسسان و اداره‌کنندگان موسساتی مثل خانه‌ی کاریکاتور ایران، موسسه‌ی اوج و موسسه‌ی فرهنگی شهدای انقلاب اسلامی همه از نیروهای معروف به حزب اللهی و سرکوبگر در بخش فرهنگ هستند. این نیروها در ایران به اعضای حزب پادگانی معروفند که از سوی بیت رهبری و نهادهای نظامی و امنیتی و انتظامی در هر گونه عملیات خود حمایت می‌شوند. آنها همه سابقه‌ی بر هم زدن جلسات فرهنگی، آتش زدن کتابفروشی، بر هم زدن کنسرت‌های موسیقی و پرونده سازی علیه روزنامه نگاران را در پرونده‌ی خود دارند. دفتر علی خامنه‌ای توجه ویژه‌ای به این نیروها دارد و از آنها در همه‌ی فعالیت‌هایشان حمایت مالی و امنیتی می‌کند. محمد رضا زائری مدیر مسئول موسسه‌ی سرچشمه از کسانی است که سال‌ها در لبنان با حزب الله این کشور **همکاری** داشته است.

غیر از فعالیت‌های منفی و مخرب، این افراد و موسسات مربوطه مستقیماً در پی ترویج همه‌ی رهنمودها و سیاست‌های رهبر جمهوری اسلامی هستند و تصور این که این موسسات از سوی رهبر جمهوری اسلامی و نهادهای تحت نظر وی حمایت مالی و تدارکاتی نشوند غیر ممکن است. موضوعات محوری تبلیغاتی در فعالیت‌های این موسسات عبارتند از تهاجم فرهنگی، سبک زندگی اسلامی، غرب ستیزی، و بسط اسلامگرایی در ایران و کشورهای دیگر. این گونه افراد در واقع بخش تبلیغاتی نهادهای نظامی در کشور هستند.

محمد جواد ظریف وزیر خارجه ایران در مصاحبه‌ای با نشریه‌ی نیویورکر **گفته است** دولت این کشور هیچ کنترلی بر مسابقه‌های کاریکاتور هولوکاست ندارد و از آن حمایت هم نمی‌کند. او می‌گوید این نمایشگاه را گروهی غیردولتی برگزار می‌کند و سازمان غیردولتی که نمایشگاه را برگزار می‌کند «نیازی به مجوز» برای انجام آن ندارد و وزارت خارجه تنها قادر است روادید صادر کند. ظریف در این ادعای دروغ همان **ادعای** نادرست دبیر دومین مسابقه‌ی هولوکاست را تکرار می‌کند که «این نمایشگاه ارتباطی با دولت ندارد و سازمان‌های مردم نهاد حامی اقدام ما هستند.»

در این سخن ظریف سه قلب و اقعیت و خلط وجود دارد. واقعیت اول قلب شده این که برگزاری هر مسابقه‌ی فرهنگی و هنری و هر نمایشگاهی در ایران نیاز به مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دارد و این نمایشگاه استثنا نیست. از جمله شرایط کسب آن نیز «توهین نکردن به اعتقادات و دیدگاه‌ها» از طریق «صوتی، تصویری، نقاشی یا کاریکاتور» است. این امر در شرایط اخذ مجوز برگزاری نمایشگاه فرهنگی در پورتال وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ذکر شده است.

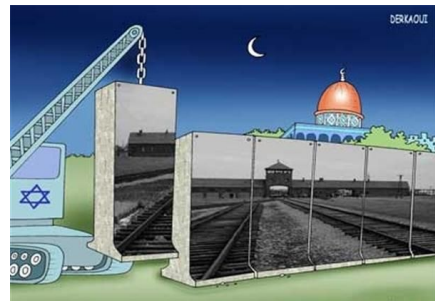
خلط دوم در واقع خلط میان غیر دولتی و حکومتی است. برگزار کنندگان نمایشگاه تحت مدیریت و بودجه‌ی قوه‌ی مجریه نیستند (که در ایران گاه از آن با عنوان دولت یاد می‌شود) اما تحت نظر حکومت هستند که نهادهای نظامی و امنیتی و قضایی را تحت نظر دارد. موسسه‌ی هنری و رسانه‌ای اوج غیر دولتی (به معنای قوه‌ی مجریه) است. اما حکومتی است به این معنا که نه بخش خصوصی است و نهادهای مدنی مستقل از حکومت و دولت

خلط سوم خلط میان رابطه‌ی برگزار کنندگان با حکومت است. ظریف در این مصاحبه برگزار کنندگان را با گروه‌های نژاد پرست در امریکا مقایسه می‌کند اما او نمی‌گوید که برگزار کنندگان مسابقه در ایران از نزدیکان علی خامنه‌ای و دفتر وی هستند در حالی که کوکلوس کلان‌ها هیچ رابطه‌ای با دولت امریکا ندارند. بنا به این مقایسه‌ی ظریف، روحانیون و مقامات عالی حکومتی در ایران که همه حامی این مسابقه و نمایشگاه هستند نژاد پرست و انسان هر اس هستند که ناقض سخنان و مواضع دیگر وی است

مضامین

مضامین این مسابقات و آثار عرضه شده را در شش مقوله می‌توان طبقه بندی کرد:

(1) هولوکاست فلسطینیان توسط اسرائیل،

(2) مساوی بودن صهیونیسم با نازیسم،

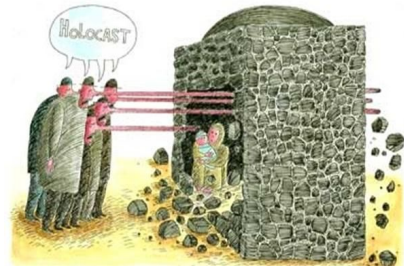
(3) استفاده‌ی ابزاری از هولوکاست برای توجیه کشتار فلسطینیان،

(4) توجیه موجودیت اسرائیل با هولوکاست،

(5) دروغ هولوکاست،

(6) دروغ آزادی بیان در غرب.

هیچ یک از این موضوعات نتیجه گیری تحقیقات تاریخی و اجتماعی نیستند و بیشتر شبیه کارتون‌های اغراق آمیز و فریب دهنده‌اند تا واقعیت تاریخی. مشکل این کارتون‌ها آن است که از یک رسانه‌ی مبتنی بر اغراق و مبالغه برای بیان مطالبی که مدعی واقعیت آنها هستند استفاده می‌کنند. مخاطب نمی‌داند پیام این کارتون‌ها را باید جدی بگیرد یا شوخی. اساساً مشکل ایدئولوژی‌هایی مثل اسلامگرایی یا کمونیسم این است که از همه‌ی مجاری رسانه‌ای از جمله نوع کم‌دی آن برای تبلیغات مبتنی بر دروغ آن هم با ادعای اطلاع رسانی و انتقال پیام‌های واقع نما استفاده می‌کنند. مرز میان اطلاع رسانی و تبلیغات در رسانه‌های دولتی جمهوری اسلامی به شدت در هم ریخته شده است.

برخورد جامعه

میزان بازدید از نمایشگاه هولوکاست توسط هیچ مرجع مستقلی گزارش نشده است. هیچ نظر سنجی‌ای نشان نمی‌دهد که بازدیدکنندگان به اهداف برگزار کنندگان باور داشته‌اند. بسیاری از بازدیدکنندگان صرفاً برای ارضای کنجکاوی به این گونه نمایشگاه‌های دولتی می‌روند. همچنین مجانی بودن بازدید از این نمایشگاه‌ها گروه‌هایی مثل دانشجویان و دانش آموزان را به بازدید تشویق می‌کند. دانش آموزان معمولاً توسط مدیران و معلمان به این گونه نمایشگاه‌ها برده می‌شوند.

هیچ نظر سنجی مستقلی در ایران نشان نمی‌دهد که مردم ایران چه اطلاع و نگرشی به این مسابقات، نمایشگاه‌ها و کارتون‌ها و موضع مقامات و نهادهای در رد هولوکاست داشته‌اند و دارند.

هیچ تحلیل گر مستقل آثار گرافیک در ایران یا خارج ایران مروی بر آثار این مسابقه یا نمایشگاه منتشر نکرده است. به نظر می‌آید که جامعه‌ی گرافیک‌ها و کاتونیست‌ها در ایران و خارج ایران با آثار این نمایشگاه و مسابقه به عنوان فعالیت تبلیغاتی نگاه کرده است. بی‌توجهی منتقدان هنری به این آثار نشان می‌دهد که کارتون‌های عرضه شده و نمایش داده شده از کیفیت هنری بسیار پایینی برخوردار بوده‌اند. کارتون‌های شناخته شده‌ی ایرانی مثل نیک اهنک **کوثر** و مانا **نیستانی** این مسابقات را محکوم کرده‌اند.

متأسفانه جریان‌های سیاسی در ایران در برابر این مسابقات و نمایشگاه‌ها سکوت کرده‌اند. جریان چپ مذهبی و سکولار در ایران همیشه همراه با سیاست ضد امپریالیستی‌اش گرایش ضد اسرائیلی و حتی ضد یهودی نیز داشته است. این جریان اسرائیل را پایگاه ایالات متحده در خاورمیانه می‌داند و نه یک کشور مستقل. حتی جریان‌های ملیگرای سکولار با رهیافت عامه‌گرایانه برای عدم مخالفت با توده (به تصور خود همراه با روحانیت) از انتقاد از جریان‌های ضد اسرائیلی و ضد یهود پرهیز می‌کنند.

تغییر دولت‌ها و مسابقات هولوکاست

با روی کار آمدن دولت روحانی عده‌ای انتظار داشتند که ماجرای انکار هولوکاست از سوی نهادهای حکومتی جمهوری اسلامی به کناری نهاده شود. این انتظار ناشی از عدم شناخت جناح‌های حکومتی و ساختار قدرت در ایران است. انکار هولوکاست موضع ولی فقیه و حکومت است و هیچ دولتی نمی‌تواند آن را به حاشیه براند. تنها اتفاقی که با روی کار آمدن دولت روحانی افتاده آن است که رئیس‌جمهور و وزیر خارجه به صراحت این رویداد را انکار نمی‌کنند و آن را افسانه نمی‌خوانند.

وزارت خارجه‌ی جمهوری اسلامی در دوران ظریف تلاش می‌کند از این موضوع فاصله بگیرد و سلباً یا ایجاباً در مورد آن موضعی نگیرد. به همین دلیل ظریف در مورد نمایشگاه دوم هولوکاست می‌گوید: "دولت روحانی از نمایشگاه کارتون هولوکاست در ایران حمایت نمی‌کند." او البته بلافاصله این سخن نادرست را عرضه می‌کند که "برگزاری چنین نمایشگاه‌هایی در ایران نیازی به مجوز دولتی ندارد."

اما این موضع با رفتار دولت روحانی هماهنگ نیست. در ایران هر نمایشگاه و مسابقه‌ای که برگزار می‌شود باید مورد تایید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باشد و همین نمایشگاه هم با مجوز و کمک دولت برگزار می‌شود. دبیر مسابقه‌ی هولوکاست در نقد سخنان ظریف در مقایسه کردن برگزار کنندگان مسابقه با نژاد پرستان

امریکایی-که برای مخاطب امریکایی و اروپایی بیان شده- به همین دوگانگی اشاره می‌کند: "وزیر امور خارجه در آن مصاحبه [با نیویورکر] عنوان کرده که این نمایشگاه از سوی دولت تایید نمی‌شود و این مسئله نظر شخصی وی به شمار می‌رود؛ ما با وزارت ارشاد همکاری داریم و مسئولان بخش تجسمی کشور در جریان این فعالیت هستند و همه می‌دانند که این نمایشگاه از موضع عزتمندانه است؛ بنابراین صحبت‌های وزیر امور خارجه با وزارت ارشاد همخوانی ندارد." (تسنیم 8 اردیبهشت 1395) در نهایت حداکثر مخالفت وزیر خارجه عدم حضور در افتتاحیه‌ی نمایشگاه است در حالی که از وی دعوتی هم به عمل نیامده است.

در نشست‌های مربوط به ترویج این مسابقات هم چهره‌های جریان اقتدارگرا و هم چهره‌های جریان اصلاح طلب (مثل محمد قوچانی سردبیر برخی از نشریات اصلاح طلب) حضور داشته‌اند. نفی هولوکاست و مخالفت با موجودیت اسرائیل به هیچ جناح خاصی در کشور اختصاص ندارد. اصلاح طلبان مذهبی همه حامی سیاست خارجی جمهوری اسلامی در نفی اسرائیل و حمایت از دشمنان سرسخت اسرائیل مثل حزب الله لبنان و حماس هستند. تنها تفاوت میان اصلاح طلبان و اعتدالیون از یک سو و جناح مقابل در این است که اصلاح طلبان به دلیل عملگرایی و مصلحتگرایی بیشتر نفی هولوکاست را از حیث تحمیل هزینه به کشور به صلاح نمی‌دانند در حالی که جناح مقابل آن را در راستای افزایش نفوذ جمهوری اسلامی در منطقه و در میان دشمنان ایالات متحده و اسرائیل می‌داند و اقداماتی مثل برگزاری نمایشگاه و مسابقه‌ی هولوکاست را به نفع پیشبرد اهداف و راهبردهای جمهوری اسلامی در مدیریت جهانی تلقی می‌کند.